

Актуальні питання охорони праці та створення безпечних умов в закладах професійної (професійно-технічної) освіти

*Надточій О.В., викладачка
кафедри технологій навчання охорони праці та дизайну БІНПО*

У зв'язку із агресією російської федерації проти України сьогодні питання охорони праці і безпеки життєдіяльності дедалі серйозніше звучить в організації освітнього процесу закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Саме в умовах введення воєнного стану 24 лютого 2022 р., строк дії якого продовжено Указом Президента України та пов'язаними з цим значними руйнуваннями закладів освіти та іншої інфраструктури, змінами в проведенні освітнього процесу, що стало викликом для системи освіти України в частині забезпечення безпечного освітнього середовища, МОН, місцеві органи виконавчої влади та заклади освіти здійснюють відповідні кроки щодо законодавчого, нормативно-правового врегулювання питань, направлених на забезпечення безпечного функціонування закладів освіти, організації освітнього процесу, оновлення змісту освіти, захисту прав здобувачів освіти та працівників [3].

Робота закладів освіти не може бути високо ефективною, якщо на першому місці не стоятиме питання створення умов та виконання посадових обов'язків, спрямованих на збереження як власного життя і здоров'я працівників закладу, так і життя та здоров'я здобувачів освіти.

Кожен досвідчений керівник, його заступники та увесь педагогічний колектив розуміють, що сьогодні потрібно докладати максимум зусиль, аби насамперед через систему освіти впливати на умови збереження, зміцнення і відновлення здоров'я особистості. Саме до їх обов'язків входить підготовка, прийняття та реалізація завдань щодо здійснення організаційних, технічних, санітарно-гігієнічних та лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на:

- збереження життя і здоров'я,
- усунення причин, що можуть призвести до травматизму,
- профілактику травматизму під час освітнього процесу [1].

Саме роботу з профілактики травматизму в закладах освіти необхідно проводити диференційовано, залежно від віку здобувачів освіти. Заходи щодо профілактики травматизму повинні включатися в план виховної роботи, який контролюється керівництвом закладу освіти, спрямовуються на профілактику травматизму та проводитися в позаурочний час. Знання та навички, отримані в закладі освіти, закріплюються в повсякденному житті.

Також з метою профілактики травматизму серед учасників освітнього процесу необхідно:

- включити в плани виховної роботи формування стійких здоровозбережувальних компетентностей здобувачів освіти, навичок безпечної поведінки в приміщеннях, коридорах і рекреаціях закладів освіти, на вулиці, дорогах, біля водойм та вдома;

- провести аналіз травматизму серед здобувачів освіти та працівників, визначити закономірності виникнення нещасних випадків, розробити заходи з їх запобігання та профілактики травматизму;

- здійснювати моніторинг стану травматизму серед здобувачів освіти та працівників закладу освіти в ході освітнього процесу, виробництва та у побуті, його причин та наслідків з подальшим оприлюдненням результатів такого моніторингу на відповідних інтернет-ресурсах та у спеціальних виданнях;

- включити в плани виховної роботи заходи із попередження травматизму серед здобувачів освіти під час освітнього процесу та у побуті, а також формування стійких здоровозбережувальних компетентностей здобувачів освіти, навичок безпечної поведінки в приміщеннях, коридорах і рекреаціях закладів освіти, на вулиці, дорогах, біля водойм та вдома;

- здійснювати постійний контроль за відповідністю умов навчання санітарно-епідеміологічним нормам;

- проводити інструктажі з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності з учасниками освітнього процесу та працівниками у терміни та у відповідності до законодавства України та нормативно-правових актів з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності;

- регулярно проводити профілактичні бесіди із здобувачами освіти та їх батьками про необхідність дотримання правил поведінки як у закладі освіти, так і в побуті;

- сприяти підготовці та випуску збірників, бюлетенів, інформаційно-аналітичних матеріалів у друкованих засобах масової інформації про причини і наслідки аварій і нещасних випадків у побуті, а також про заходи з профілактики травматизму невиробничого характеру, що здійснюються центральними та місцевими органами виконавчої влади.

При плануванні роботи з охорони праці доречно передбачати, на основі аналізу та контролю діяльності освітнього закладу, складання річного плану, в якому необхідно визначає такі заходи:

- Проведення інструктажів;
- Навчання та перевірка знань працівників з охорони праці;
- Профілактичні та інші організаційні заходи, що спрямовані на підвищення рівня безпеки учасників освітнього процесу;

- Розробка, періодичний перегляд посадових інструкцій;
- Внутрішній контроль;
- Визначені потреби у новому обладнанні, матеріально-технічних засобах безпеки та санітарно-побутовому обслуговуванні [2].

Отже, наше сьогодні все більше акцентує увагу на безпечності умов в ході освітнього процесу всіма учасниками та за межами нього. Тому, що саме обізнаність та властивість дбати про свою безпеку та безпеку учасників освітнього процесу, своїх рідних, близьких, друзів є досить важливим. А, людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека

визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю і вживання конкретних заходів щодо збереження здоров'я та життя та дотримання встановлених норм з охорони праці – це одна з найважливіших складових ефективної діяльності та спроможність подбати про себе та оточуючих.

Список використаних джерел:

1. Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>

2. Кулалаєва Н. В. Формування культури безпеки професійної діяльності майбутніх кваліфікованих робітників будівельного профілю: Методичні рекомендації / Наталя Валеріївна Кулалаєва. – Київ: Компринт, 2019. – 188 с. http://www.zpto.ues.net.ua/images/files/biblioteka/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC_24_01_2020.pdf

3. Статистичні дані з безпеки культури та гігієни праці. Режим доступу: <https://kostopil-rada.gov.ua/novyny/623-bezpeka-tahihiyena-pratsi-klyuch-do-maybutnoyi-roboty>